

تئوری معماری پست مدرن

(۱۹۶۵-۱۹۹۵)

جلد اول

نویسنده: کیت نربیت

مترجم: پویان روحی

انتشارات تخصصی هنسیر،
معماری و شهرسازی

تئوری معماری پست‌مدرن/نویسنده [صحیح: ویراستار] کیت نزیبت؛ مترجم پویان روحی.
مشهد: کتابکده کسری، ۱۳۹۶ -

ج: ۲ مصور.

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۶۳-۱ دوره

۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۶۲-۴ ج. ۱

فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Theorizing a new agenda for architecture: an anthology of architectural theory, 1965-1995, c1996

یادداشت: کتاب حاضر اولین بار در سال ۱۳۸۵ تحت عنوان «نظریه‌های پسا‌مدرن در معماری» توسط نشر نی و سپس در سال‌های مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.

عنوان دیگر: نظریه‌های پسا‌مدرن در معماری.

موضوع: معماری جدید - قرن ۲۰ م.

موضوع: Architecture, Modern -- 20th century

شناسه افزوده: نزیبت، کیت، ۱۹۵۷ - م، ویراستار

Nesbitt, Kate

شناسه افزوده: روجی، پویان، ۱۳۵۹ - مترجم

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

NA۶۸۰/ن۶ ۱۳۹۶

۷۲۰/۱

۴۶۹۱۹۷۹

کتابکده تخصصی متر، معمار، شهرسازی کسری

تئوری معماری پست‌مدرن

جلد اول

ترجمه: پویان روحی

گرافیک و صفحه‌آرایی: لیلا کفاش‌زاده

چاپ اول: بهار ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۶۲-۴

انتشارات: کتابکده کسری

نشانی انتشارات: مشهد - فلسطین ۱۴ - پلاک ۱۰ تلفن ۰۵۱ ۳۷۶۷۰۰۱۹

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات محفوظ می‌باشد.

مرکز پخش: کتابکده کسری

تلفن: ۰۵۱ ۲۸۴۳۵۵۳۱ همراه: ۰۹۱۵۳۰۱۷۱۸۱

پیش‌گفتار ناشر

ادبیات مکتوب معماری در ایران نویاست و آموزش مبانی فکری و نظری این رشته نیز با بحرانی جدی مواجه است. جدا از تمام انتقاداتی که به نزول استانداردهای کیفی می‌شود، چنین بحرانی می‌تواند نویدبخش تحول و سرآغاز پیشرفت نیز باشد. با این پیش‌شرط که نگاه انتقادی دانشجویان پایه‌هایی علمی و معتبر داشته باشد.

بسیاری از معمارانی که در دهه هفتاد شمسی وارد دانشکده‌های معماری شدند برای ادامه تحصیل به خارج از ایران رفته و با شیوه‌های آموزشی متفاوتی به‌ویژه در خصوص مباحث نظری آشنا شدند. شیوه‌هایی که با روش آموزش معماری در ایران تفاوت‌هایی ساختاری دارند. بسیاری از این معماران هم اکنون مشغول به تدریس در داخل ایران هستند و دیدگاهی انتقادی کیفیت آموزش معماری در ایران را زیر ذره‌بین دارند. وجه مشترک بسیاری از شیوه‌های به‌روز و معتبر آموزش معماری را می‌توان در اهمیت مبانی فکری و فلسفی، توجه به روش تحقیق در معماری و گذار از گرایش‌های مدرن و جهانی شدن به سوی دیالوگ‌های مست‌مدرن به خصوص "زمینه‌گرایی" و "منطقه‌گرایی" دانست.

هرچند تب معماران مدرن، دیکانستراکشن، فولدینگ و سایر سبک‌های پرهیجان معماری فروکش نکرده است اما حوزه‌های تازه در چند سال گذشته اشتیاق دانشجویان به مطالعه مبانی فکری و فلسفی معماری غرب به درک ریشه‌های نظری آن بیشتر شده است. دلیل اصلی چنین توفیقی انتشار کتبی است که به تحلیل‌های جدیدتر از معماری غرب پرداخته‌اند. به یاد داریم که در سال‌های دهه هفتاد تا اواخر دهه هشتاد در دسترس همگان نبود و بازار نشر کتب تخصصی معماری نیز بی‌رونی بود و در چند نشریه محدود چیزی در این عرصه منتشر نمی‌شد، برداشت همه دانشجویان از معماری مدرن مبتنی بر تالیفات دکتر منوچهر مزینی بود. "فضا زمان معماری" اثر گیدئون و "از زمان و مکان" به همراه "تاریخ معماری مدرن" اثر بنه ولو، با ترجمه دکتر حسن نیراحمدی تنها منابع دروس معماری معاصر بودند. درحالی‌که از انتشار اصل کتاب‌های گیدئون و بنه ولو چندین دهه می‌گذشت منبعی برای مطالعه معماری دوران متأخر و پسامدرن وجود نداشت.

امروزه اما جدا از استادان باتجربه نظیر مهندس جودت، دکتر باور، دکتر آریان، دکتر فلامکی و سایر استادانی که آثاری در خصوص تاریخ و تحلیل معماری غرب ترجمه و منتشر نموده‌اند، معماران جوان‌تر نیز در صددند تا قرائت نسل خود از معماری غرب را ارائه و تحلیل کنند. قرائتی که گاهی فراتر از روایت‌های تاریخی نهاده و در جستجوی نقدها و تحلیل‌های امروزی از معماری پسامدرن است. دیدگاهی که در آن کمتر به ستایش معماری مدرن یا حتی پست مدرن پرداخته و بیشتر سعی در فهم نقاط قوت و ضعف هر یک دارد. از این جمله می‌توان به آثار ارزشمند "امیربانی مسعود" اشاره کرد که مفاهیم پیچیده معماری غرب، از عهد باستان تا دوران پست مدرن را به زبانی ساده ترجمه و تالیف کرده است.

سبک‌های معماری پسامدرن - که تعداد آن‌ها زیاد بوده و به شیوه‌های مختلفی دسته‌بندی شده‌اند - ارتباطی تنگاتنگ با فلسفه، جامعه‌شناسی و روان‌شناسی این دوران دارند. از این رو دستیابی به درکی عمیق از تک‌تک این سبک‌ها نیازمند مطالعاتی بین‌رشته‌ای است که متأسفانه بسیاری از منابع اصلی آن به فارسی ترجمه نشده‌اند.

انتشارات تخصصی "کتابکده کسری" با انتشار مجموعه‌هایی نظیر "تئوری معماری پست‌مدرن" و "یکصد طراح معاصر" درصدد معرفی، تحلیل و نقد سبک‌ها، نظریه پردازان و طراحانی است که در جریان‌های فکری معماری معاصر تأثیرگذار بوده‌اند. امیدواریم انتشار چنین آثاری مورد استقبال و همچنین نقد اساتید و دانشجویان معماری قرار گیرند.

مجموعه "تئوری معماری پست‌مدرن" در حقیقت ترجمه‌ای است از کتاب "تدوین یک دستورکار جدید برای معماری: مجموعه‌ی مقالات تئوری معماری ۱۹۹۵-۱۹۷۵" که توسط "کیت نزیبت" گردآوری شد و اکنون از معتبرترین منابع نظری معماری پست‌مدرن بوده و مجموعه‌ای است از مهم‌ترین مقالاتی که به نقد و تحلیل ویژگی‌های معماری پست‌مدرن پرداخته‌اند؛ مقالاتی از آدام نئوبی، پیتر آیزنمن، مایکل گریوز، ژاک دریدا، برنارد شومی، رم کولهاس، آلدوروسی، کیم تین ریبرگ شولتز، کنت فرمیتون و بسیاری دیگر از نظریه‌پردازان معاصر. این کتاب در قالب مجموعه‌ای دو جلدی به زبان فارسی ترجمه و منتشر خواهد شد که جلد نخست آن شامل مقدمه تفصیلی کیت نزیبت در تحلیل کلیدواژه‌ها، سبک‌ها و نظریه‌پردازان دوران پست‌مدرن است و از آنجا که این مقدمه در عین استقلال مفهومی، خلاصه‌ای است از مهم‌ترین موضوعات مطرح‌شده در مقالات، مطالعه آن می‌تواند زمینه‌ساز درک بهتری از مقالاتی باشد که در این مجموعه گردآوری شده است.

"پویان روحی" معمار و مترجمی با دقت و وسواس علمی بالا است از دانش‌آموخته‌ی معماری در دانشگاه آزاد قزوین (۲۰۰۵) است. در سال ۲۰۱۲ برای آسمه‌ی تخصصی به موسسه‌ی پرت در نیویورک رفت و در آن‌جا زیر نظر ویلیام مکدانلد، مانوئل دل‌سوز و به تحصیل پرداخت. او در سال ۲۰۱۳ به موسسه‌ی معماری کالیفرنیا‌ی جنوبی (سان‌ارک) رفت و در دوره‌ی تحصیلات تکمیلی «معماری و تکنولوژی» (ESTm) که دوره‌ی پیش‌رفته‌ی پژوهش طراحی است، زیر نظر جف کپنس، هرمان دیاز آلونسو، مارسلو اسپینا و ... درش دید. وی در حال حاضر در همین موسسه و زیر نظر دیوید روی، در دوره‌ی «تئوری و آموزش طراحی» مشغول به تحصیل است. این نخستین دوره‌ی تحصیلی است که به‌طور خاص روی طراحی تئوری و مدل‌های آموزشی معماری، و تربیت آموزگاران معماری تمرکز دارد. از او تاکنون کتاب‌های *باهاوس*، *روایت‌های آوانگارد*، *ابرتقادی*، *بدون سایت* (با همکاری شانای ظهرابی)، *تئوری معماری معاصر*، *تام ویسکامب* (با همکاری شانای ظهرابی)، و *جنگ و معماری* منتشر شده‌اند.

فهرست:

۱۰	پیش‌گفتار مترجم .....
۱۱	قدردانی .....
۱۳	دواچه .....
	بخش درآمد
۱۵	بخش اول: ضرورت تنوری .....
۱۶	۱-۱. انواع تنوری .....
۱۸	۱-۲. بدو رساء، تنوری: تعریف گستره‌ی دیسپلین .....
۲۳	بخش دوم: پست مدرسیسم چیست؟ .....
۲۳	۲-۱: پست مدرسیسم به عنوان دورانی تاریخی .....
۲۳	زمینه‌ی تاریخی .....
۲۴	چالش‌های جنبش‌های مدرن .....
۲۶	مؤسسات تنوری: نیو، رک، ویز، لندن .....
۲۷	آثار چاپی: مجلات، نشریات، کتاب‌ها، بحث‌ها .....
۳۳	نمایشگاه‌ها .....
۳۶	۲-۲: پارادایم‌های تنوری تعریف‌کننده‌ی پست مدرسیسم .....
۳۶	پارادایم اول: پدیدارشناسی .....
۳۸	پارادایم دوم: زیبایی‌شناسی امر والا .....
۴۰	پارادایم سوم: تنوری زبان‌شناسی .....
۴۱	نشانه‌شناسی .....
۴۲	ساختارگرایی .....
۴۲	پساساختارگرایی .....
۴۴	دیکانستراکشن .....
۴۷	پارادایم چهارم: مارکسیسم .....
۴۹	پارادایم پنجم: فمینیسم .....

۵۱	۳-۲: درون‌مایه‌های معماری پست‌مدرن
۵۳	درون‌مایه‌ی اول: تاریخ و تاریخ‌گرایی
۵۴	رویکردهای پست‌مدرن در برابر مدرنیته
۵۴	تئوری‌های ضد مدرن
۵۵	تئوری‌های طرفدار مدرن
۵۶	درون‌مایه‌ی دوم: معنا
۵۶	فرم/محتوا: گونه، عملکرد، ساخت
۵۹	بازنمایی و تاریخ‌گرایی پست‌مدرن
۶۲	درون‌مایه‌ی سوم: مکان
۶۲	انسان، معماری، طبیعت
۶۳	مکان و روح مکان
۶۳	رویارویی و سکونت
۶۴	مکان و منطقه‌گرایی
۶۵	درون‌مایه‌ی چهارم: شهری‌سازی
۶۸	زمین‌رایه
۶۹	تئوری‌های توان و معنا
۷۰	سیمای مدرن
۷۰	شهرسازی اروپا: اسیونالیسم و گونه‌شناسی
۷۲	از زبان‌شناسی بیاموزیم
۷۳	شهرهای حاشیه‌ای: الگویی توسعه‌ی معاصر
۷۴	شهرسازی نوین آمریکا: قوانین عراسی
۷۵	درون‌مایه‌ی پنجم: دستورکار سیاسی و اخلاقی
۷۷	اخلاق حرفه‌ای
۷۸	اخلاق محیطی
۷۹	درون‌مایه‌ی ششم: بدن
۷۹	بدن، سوژه، ابژه
۸۰	بدن در معماری کلاسیک: بازتاب و انسان‌گرایی
۸۰	پایان بازتاب انسانی
۸۰	بازسازی پست‌مدرن بدن
۸۱	تعبیرهای پسا‌ساختارگرا از بدن به مثابه سایت
۸۳	نتیجه‌گیری: ضرورت تئوری پست‌مدرن
۸۴	یادداشت‌ها

فصل اول: پست مدرنیسم: پاسخ‌های معماری به بحران مدرنیسم ۹۱

پیچیدگی و تضاد در معماری: گزیده‌ای از کتاب (۱۹۶۵) ۹۳
رابرت ونتوری

سازمان‌زدگرایی (۱۹۷۶) ۱۰۱
ستر آدامس

دفاع از معماری دیگه، اتیو (۱۹۸۲) ۱۰۹
مایکل گریر

اهمیت معماری کاسی (۱۹۸۰) ۱۱۷
دیمیتری پورفیریوس

جهت‌گیری‌های نو در معماری مدرن آمریکا: بی‌نوشتی بر پایان مدرنیسم (۱۹۷۷) ۱۲۵
رابرت استون

فصل دوم: نشانه‌شناسی و ساختارگرایی: معنای معنا ۱۳۷

نشانه‌شناسی و معماری: استفاده‌ی ایدئولوژیک از نشانه، نتو، (۱۹۷۳) ۱۳۹
دایانا اگوست و ماریو گندلسوناس

راهنمای نشانه‌شناسی معماری برای یک انسان عادی (۱۹۶۷) ۱۵۳
جفری برودبنت

فصل دوم: پس‌اساختارگرایی و دیکانستراکشن: مسئله‌ی اصالت و تالیف ۱۷۵

..... ۱۷۷ ..... معماران: جایی که اشتباه می‌تواند در آن زندگی کند (۱۹۸۶)
م‌سکوی اوامیر باژاک دریدا

..... ۱۸۵ ..... معماری و مرزها (۱۹۸۰)
برنارد شومی

..... ۱۹۳ ..... معماری و مرزها ۲ (۱۹۸۱)
برنارد شومی

..... ۱۹۹ ..... معماری و مرزها ۳ (۱۹۸۱)
برنارد شومی

..... ۲۰۵ ..... پیش‌گفتار: به سوی تنوری جدایی معری (۱۹۸۸)
برنارد شومی

..... ۲۱۱ ..... معماری و مسئله‌ی شکل بلاغی (۱۹۸۷)
پیتر آیزنمن

..... ۲۲۱ ..... دریدا و آن‌سوتر (۱۹۸۸)
رابرت موگراث

فصل چهارم: تاریخ‌گرایی: مسئله‌ی سنت ۲۴۱

..... ۲۴۳ ..... سه نوع تاریخ‌گرایی (۱۹۸۳)
آلن کالکوهون

..... ۲۵۵ ..... پایان کلاسیک: پایان آغاز، پایان پایان (۱۹۸۴)
پیتر آیزنمن

پیش‌گفتار مترجم

قرار بود مجموعه‌ی تئوری پست‌مدرن در چهار جلد به انتشار برسد. اما به دلایلی این مجموعه به یک مجموعه‌ی دوجلدی تبدیل شد. کتابی که در دست دارید، جلد نخست این مجموعه و درواقع جلد نخست و دوم مجموعه‌ی چهارجلدی اولیه است. پیش‌درآمد این کتاب پیش از این به عنوان جلد نخست به چاپ رسیده و در این کتاب، با ویرایش جدید و افزودن پانویست‌های توضیحی به متن اصلی ارائه می‌شود. از دوستان و همکاران خوبم، علی‌رضا خوارزمی‌نژاد، مینا حسین‌زاده، و سروش خانی بابت زحماتی که در بازخوانی متن اولیه‌ی این فصل و توجه به اشکالات آن کشیدند، ممنونم. امیدوارم کتاب قبلی با وجود کاستی‌هایش، مورد توجه قرار گرفته باشد.

باورکردنی نیست که هنوز هیچ‌کدام از آثار مرجع و مهم تئوری معماری به فارسی برگردانده شده باشند. در چنین شرایطی صحبت از گفتمان معماری، دانش معماری -پست‌مدرن-، پژوهش و وجود دوره‌های دکترای در ایران، کار بی‌معنایی است. امیدوارم با انتشار این کتاب، آثار دیگر تئوری معماری -جفری کیپنس، مایکل هیز، فرنسیس مالگریو، ریو کاپو، آنتون پیکان، آنتونی ویدلر، مارک ویگلی، بناتریس کولومینا، دایانا اگرست-کولومینا- به فارسی برگردانده شوند تا به تدریج، بستری برای شکل‌گیری ادبیات تئوری شکل بگیرد و به برقراری پیوند میان ما و کشورهای تولیدکننده‌ی گفتمان معماری منجر شود.

دوست دارم در این کتاب با کسانی که آن‌ها را مخاطبان اصلی این کتاب می‌دانم، صحبت کنم؛ دانشجویان معماری، معماران جوانی که به تازگی از دانشگاه بیرون آمده‌اند، و تمامی کسانی که باور دارند چیزی ندارند و در ابتدای مسیر آگاهی قرار گرفته‌اند. امیدوارم این کتاب، به شما در پیمودن سیری که در پیش دارید، کمک کند. امیدوارم هیچ‌وقت باور خود را به گفتگو و تفکر انتقادی از دست ندهید. امیدوارم هیچ‌وقت دچار این سوءتفاهم نشوید که وظیفه‌ی شما این است، و کار فکری و نوشتن، وظیفه‌ی "دیگران". مهم‌تر از همه، امیدوارم همگام با گفتگو، صبری، و احترام را تمرین کنیم، چرا که در شرایط امروز، بیشتر از همیشه به آن‌ها نیاز داریم.

ریان، حی - زمستان ۲۰۱۷

لس آنجلس

دیباچه

انتشار پیچیدگی و تضاد در معماری^۱ رابرت ونتوری در ۱۹۶۶ رویکردهای موجود نسبت به معماری مدرن را عمیقاً دگرگون کرد. این کتاب که توسط موزهی هنر مدرن چاپ شده بود، موجب باز شدن جعبه‌ی پاندورایی^۲ در جستجوی امکانات تاریخ معماری مدرن در آمریکا و سایر کشورها شد؛ جستجو برای یافتن اصول شکلی برای هدایت و غنای معماری معاصر. مؤسسه‌ای که معماری مدرن اروپا را در آمریکا و زیر عنوان سبک بین‌الملل ترویج کرده بود، به شکلی کنایه‌آمیز در طرد آن پیشگام شد. تا میانه‌های دهه‌ی ۱۹۶۰ معماری به تکرار شکل‌های فرمول‌وار کارهای متعارف جنبش مدرن، آرمان‌شهرهای تکنولوژیک، و رویارودای‌های اکسپرسیونیستی تبدیل شده بود. بسیاری از معماران دیگر نیز بودند که به نقد معماری مدرن کمک کردند، بعضی از آن‌ها یا بر اساس مواضع ونتوری کار می‌کردند و یا آن‌ها را رد می‌کردند. این دوران، دورانی جنجالی در حوزه‌ی تئوری بود که ویژگی‌اش حجم عظیم کتاب‌ها و مقالات درباره‌ی بحران حرفه‌ی معماری بود.

در طول این دوره‌ی بازبینی معماری (و مدرنیته‌ی فرهنگی)، تأثیر پارادایم‌های میان‌رشته‌ای، به‌ویژه پارادایم‌های ادبی مانند انسان‌شناسی و ساختارگرایی افزایش پیدا کرد. تئوری‌های معنا و پدیدارشناسی^۳ سوره‌های دیگری برای رویارویی با بحران معنا در معماری ارائه کردند. مارکسیسم ایتالیایی و مکاتب فرانکفورت در پاسخ به نبود انگیزه‌های اجتماعی در معماری برای رویارویی با جهان، آن را از نظر سیاسی نقد کردند. معماران اندیشه‌های جدیدی از رشته‌های دیگر اخذ می‌کردند و هیچ تئوری‌ای بر دیگری برتری نداشت. این دوره‌ی متکثر بازنگر می‌تواند زیر عنوان کلی پست‌مدرن^۴ در باب شود؛ عبارت مبهمی که در پیش‌گفتار و نیز در مقالات [این کتاب] بیشتر درباره‌اش حرف زده‌ام.

این کتاب پنجاه و یک مقاله از مهم‌ترین نوشته‌های تئوری معماری را از ۱۹۶۵ دربر می‌گیرد. بعضی از منابع دست‌اول، تئوری معماری را تا ۱۹۶۰ شامل می‌شوند. اما در زمان آغاز آماده‌سازی این کتاب، هیچ کتابی این سال‌های میانی را روشن نکرده بود.^۵ این کتاب با جمع‌آوری مقالات شاخص از دو کتاب و بیست و چهار سحله نه‌دهفت کشور مختلف چاپ شده‌اند، اطلاعاتی را که در کتابخانه‌ها پخش شده‌اند، گردآوری کرده و در قالب یک مجموعه درآورده است. این کتاب به‌طور خاص برای معماران شاغل، دانشجویان، استادان معماری طراحی شده است. علاوه بر آن، کسانی که با تئوری معماری آشنا نیستند، می‌توانند از آن به عنوان مقدمه‌ای برای [آشنایی با] درون‌مایه‌ها و تئوری‌های مهم سه دهه‌ی گذشته استفاده کنند. مباحثی که در این جام‌مطرح شده‌اند، برای درک مسیر معماری در گذشته و نیز یک اهمیت زیادی دارند و می‌بایست مورد توجه تمام پژوهشگرانی که در تحلیل و نقد فرهنگی فعالیت دارند، قرار بگیرند. امیدوارم این کتاب تحلیلی در دستان طیف گسترده‌ی خوانندگان، به پژوهش‌های معماری مربوط به دوره‌ی پس از فروپاشی جنبش مدرن کمک کند. در پیش‌گفتار کتاب دیدگاهم را مبنی بر این‌که تئوری معماری کاتالیزوری است که موجب ایجاد دگرگونی درون دیسپلین معماری، چه در زمینه‌ی آکادمیک و چه در زمینه‌ی حرفه‌ای می‌شود، توضیح می‌دهم. تئوری این کار را به واسطه‌ی اجرای نقشی حیاتی و موازی با حرفه‌ی

1- Complexity and Contradiction in Architecture

2- Pandora's Box

۳- این کتاب نخستین بار در سال ۱۹۹۵ منتشر شده است. مترجم

معماری انجام می‌دهد. من مقالات را بر اساس توانایی‌شان در روشن کردن مباحث تئوری انتخاب کرده و در چهار فصل قرار داده‌ام. سازمان‌دهی درون‌مایه‌ای و پارادایمی (برخلاف سازمان‌دهی زمانمند) فصل‌ها، در راستای روشن کردن روابط میان بیانیه‌ها و مباحث گوناگون صورت گرفته است؛ پیش‌گفتارهای هر بخش این روابط را پشتیبانی می‌کنند. به خاطر پیچیدگی و تنوع دیدگاه‌های تئوری، ارائه‌ی یک‌دست مباحث ضرورت دارد. این یک‌دستی توسط ساختار کتاب به‌دست می‌آید؛ هرچند پذیرفتنی است که بعضی از مقالات بتوانند در بیش از یک سرفصل قرار بگیرند. احساس می‌کنم به جای این‌که این مسئله به عنوان اشکالی در ساختار کتاب دیده شود، می‌تواند نشان‌دهنده‌ی طبیعت بینامتنی تئوری معماری پست‌مدرن باشد. هشت فصل نخست به مسائل مربوط به معنا، تاریخ، و جامعه می‌پردازند. فصل‌های نه تا دوازده همین مباحث را از دیدگاه پدیدارشناختی مورد توجه قرار می‌دهند و بر طبیعت، مکان، ساخت تأکید می‌کنند. در نهایت این کتاب تلاش می‌کند تا پدیده‌های در حال پیدایش موجود در نوشته‌های معماری پست‌مدرن را نشان دهد. بنابراین تاملاتی درباره‌ی بدن و تجربه‌اش از معماری، فصل‌های سیزده و چهارده را تشکیل می‌دهند. بخش‌های پایانی کتاب شامل یادداشت‌هایی درباره‌ی نویندگان و منابع تصاویر است که با یک فهرست زیر عنوان هر فصل ارائه شده‌اند.

تعهد من به این پروژه از مطالعه‌ی تئوری معماری، تئوری ادبی، و تئوری فیلم در دانشگاه ییل، مرستی پژوهش‌های معماری و شهرسازی^۱ (نیویورک)، و دانشگاه کپنهاگ ریشه گرفته است. این آشنایی به مدرسه‌ی معماری دانشگاه ویرجینیا، به تدریس تئوری معماری مقدماتی و سمینارهای تئوری پیشرفته مشغول بوده‌ام (تئوری مدرن ۱۸۰۰-۱۹۴۵ و تئوری معماری معاصر، از راه این تحقیقات آکادمیک بود که متوجه ضرورت وجود یک مجموعه‌ی آثار تئوری معماری شدم. هرچند بدون تردید هنوز برای تحلیل ادبیات این دوره زود است. (خوشحالم که همکارانم در هنر، ادبیات، و نقد فرهنگی تلاش برای پیش‌بینی این‌که چه مباحثی در طول زمان به‌سبب پدید خواهند کرد را آغاز کرده‌اند. آثار جالب توجهی در این رشته‌ها وجود دارند؛ برای نمونه کتاب فوق‌العاده‌ی هنر در تئوری؛ ۱۹۰۰-۱۹۹۰، به کوشش هریسون و وود^۲ منتشر شده است. سال ۱۹۹۳).

تمایل به فشردگی و ایجاز که ویژگی مجموعه‌ی تئوری را این دست است، مانعی برای افزایش حجم کتاب بوده است. بنابراین انتخاب‌هایم جامع بوده‌اند و حذف بخش‌هایی از آن‌ها گریزناپذیر بوده است. با توجه به پیش‌زمینه و علائقم (تئوری و نقد سانسو و روانکاوی)، اولویت‌م آثار میان‌رشته‌ای بوده است. علاوه بر این تلاش کردم کار تئوریست‌هایی را که آثارشان مهم و تأثیرگذار بوده است، در این مجموعه قرار دهم. هدف این کتاب، نقد ساختمان‌های خاص نیست. بنابراین بسیاری از مقالات انتخاب‌شده، تصویر-محور نیستند. این کتاب را با این امید ارائه می‌کنم تا انگیزه‌ای باشد برای پژوهش و ارزیابی این دوران جذاب. در عین حال شاید بتواند پایه‌ای را برای درک مسائل در حال‌پیدایش در پایان این هزاره فراهم کند.

کیت نریت

شارلوتسویل، ویرجینیا

۱۹۹۵